בעזהשי"ת

**חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי (מגילה ז:)**

וצ"ב הכוונה בזה, ועוד אפשר למידק בלישנא דעד דלא ידע נקוד בקמץ תחת היו"ד שהוא לשון עבר, ולא בצירי שהוא לשון עתיד.

והנראה לבאר בהקדם דברי הישמח משה (נצבים ד"ה אתם נצבים) שמביא בשם הספרים הקדושים (עי' ראשית חכמה שער הקדושה פי"ב) קושיא גדולה על עוברי עבירה, שקשה ממה נפשך, אם הוא מאמין באמת שהשי"ת רואה ומשגיח האיך הוא מעיז פנים כ"כ לעבור על רצונו בפניו, ואם ח"ו יחשוב שאין הקב"ה רואה מה שעושה. זה קשה מן הראשון שאתה כופר בעיקר ח"ו, ומי הוא זה אשר בשם ישראל יכונה שלא ימסור נפשו לה' כדי שלא יכפור בעיקר, והנה אין ישוב לקושיא הלזה רק מה שאמרו חז"ל (סוטה ג ע"א) אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, וכוונת חז"ל הוא דבלא רוח שטות אי אפשר לשום בר דעת לעבור עבירה, רק שנחנס בו רוח שטות, ועל שוטה אין שום קשיא דבשעת העבירה שוכח מכל הנ"ל שהקב"ה רואה אותו ומשום הכי הרי הוא חוטא, עיי"ש בדבריו באריכות גדול.

ובזה מפרשים מש"כ (תהלים לו ז) **אדם ובהמה תושיע ה'**, והיינו, על ידי שהאדם הי' בבחינת בהמה בלי דעת בעת שחטא, בזה תושיע ה', שעונותיו מחולים, ולכן מביאים קרבן חטאת לכפרה, לרמז שבשעה שחטא הי' האדם בבחינת בבהמה, ולזה מהני כפרה.

ובזה אפשר לפרש הפסוק **כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם**, ופקיד"ה הוא לשון חסרון, כדכתיב ולא נפקד ממנו איש, והיינו בעת שעוברים על ציווי ה' מחמת איזה חסרון באדם שהוא בגדר שוטה, אין זה הוכחה שכופר באלקי ישראל, **ונתנו איש כופר נפשו לה'**, ניתן לו כפרה כי עדיין הוא מאמין בה', ולכן צוה ה' ליתן רק **מחצית השקל** לכפר, כי העבירה שעבר לא הי' ג"כ בשלימות שבא מחמת שכחה ושטות ולכן די ליתן לכפרה מחצית השקל.

ואפשר לפרש בזה ג"כ המדרש תנחומא (ס"ה) על הפסוק כי תשא את ראש בני ישראל ר' יונה פתח (תהלים ע"ה ח') **כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירום**, וצ"ב כוונתו, ולפי הנ"ל אפשר לומר דהמדרש בא להודיענו באיזה כח מוחל הקב"ה על עונותינו, ועז"א **כי אלקים שופט בצדק** ומוחל עוניתהם של ישראל, מכח **'זה ישפיל וזה ירים'**, שבזה שמשפיל את האדם שלא הי' בגדר בן דעת בעת שחטא, בזה ירים את האדם שנמחל עוונותיו בשובו אל ה'.

וזהו ג"כ ביאור המדרש (שם ס"ד) כי תשא את ראש בני ישראל הה"ד (תהלים ג' ד') **ואתה ה' מגן בעדי** וגו', כוונתו שאפי' בעת שאנו חוטאין אין זה מחמת חסרון אמונה ח"ו, אלא עדיין מאמינים בה' ובוטחים בו לבדו, אלא שנכשלים מפני שנכנס רוח שטות באדם כנ"ל.

ובזה י"ל בביאור מאמר חז"ל **חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי**, שיעשה תשובה על שחטא משום **שלא ידע** (בקמ"ץ) בלשון עבר, **בין ארור המן לברוך מרדכי**, שהי' בגדר שוטה בעת שחטא, ועוד י"ל ליישב קצת מה שנהגו בבית אבא לשיר את מאמר זו רק בסיום תיבות 'עד דלא ידע' ולא יותר, ולכאורה אין לו פשר, ולפי הנ"ל יש לומר שיעשה תשובה על מה שלא ידע, שלא הי' בו בחינת דעת אלא נמשל כבהמה. והבן.

❖ ❖ ❖

המפקיד
ומתכבד הסליחה
השע, ושוי"ה ביומא ע' הפל"ס עשה שלום בשמי מרומים בספרי תורה
מחמת קוצר הצאן לבו הי' לי פשעי לפקוס